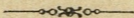

Popolna žena.

Veseloigra v jednem dejanji.

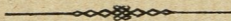
Spisal Karol Görlitz.

Preložil * * *

Izdalo in založilo

Dramatično društvo v Ljubljani.

V Ljubljani.

Natisnila „Narodna Tiskarna“.

1888.

Osobe:

Vrabelj, upokojen uradnik.

Pavel Zdrav, zdravnik, njegov bratranec.

Lujiza, njegova žena.

Minka, služabnica.

Dejauje vrši se v velikem mestu.

Dekoracija.

Elegantna soba pri Zdravu. — V ospredji na levi odprta pisna miza s knjigami in pisalnimi potrebščinami; poleg mize koš za papir; na desni v ospredji okno, pred njim mizica za cvetlice in na mizici mej cvetličnimi lončki stoji kletka, v kletki kanarček; ne daleč proč zofa, pred njo miza.

Prvi nastop.

Pavel (pri pisni mizi sedeč piše). Minka (briše prah).

Minka. No slednjič vender enkrat zopet vse v redu! — — naa, ko bi ne imela toliko potrpljenja — saj pravim — (zadene ob stol) ròp — naposled še suvanje! — no jaz vže prenesem sunek! (Pomakne stol zopet na svoje mesto.) Tako, sinko stari, sedaj si zopet v vrsti in v redu — da se mi ne majaš! šrùm!

Pavel (nejevoljno se ozrši). Ali ne bo vže enkrat konca tega šundra? Tvoje ropotanje spravi me v obup.

Minka. Nono! saj ne govorim z Vami — naj Vas moje ravnanje ne moti.

Pavel. Ti si od dne do dne bolj drzna in pozabljaš, kdo da si.

Minka. E Bog obvaruj, imam mnogo predober spomín.

Pavel. To pa vender vže vse presega — pospravljanje, spodobilo bi se menda, da počaka, da jaz odidem.

Minka (stopivši bliže). Tega Vi, dragi gospod doktor, ne razumete, pometeno je vže bilo, predno ste vstopili, in tole brisanje prahu Vas pač ne more motiti, zlasti če se tako na lahko vrši, kakor jaz to opravljam. Sicer pa, da se ta nered, ki ga je milostljiva gospa tukaj včeraj zvečer napravila, zopet popravi — za to treba res časa, lotiti pa se moram tega sedaj, kajti pozneje moram v drugo sobo, tam bo tudi ljub nered — hvala Bogu, sedaj sem tu z vsem gotova.

Pavel (oziraje se). Sedaj je res videti prav prijetno. (Vzdihnivši). Toda, kako dolgo bode tako?

Minka. No tedaj — zopet enkrat hrup brez potrebe, ko bi ne imela toliko potrpljenja z Vami —.

Lujiza (kliče za prizorom). *Minka!*

Minka (glasno odziva). *Tukaj sem!*

Lujiza. Ključa ne morem najti do oblačilnice.

Minka (zase). Kakor po navadi! (Glasno). Jaz ga bom iskala! (Hoče oditi).

Pavel. Reci gospej, naj se s toaleta podviza, ker pride strijc vže z jutranjim vlakom.

Minka. Prav! Ta strijc mi tudi teži srce kakor kamen; še en človek več v hiši — no, ko bi mene ne bilo.

Lujiza (kliče za prizorom). *Minka* — kje pa tičiš?

Minka. Naa, ta gospoda dandanes je presmešna, vedno misli: človek je samo za nje tu! smešno, — saj vže pridem! (Odide prav počasi na desno).

Drugi nastop.

Pavel (sam).

Tako, še tale poteza in mala brošurica je dovršena. Prizadela mi je mnogo truda, toda upam zato tudi, da mi zdravniški moji drugovi svojega priznanja za to medicinsko razpravo ne bodo odrekli. (Vstane). Danes je tukaj res prijazno — kakor za mojega samstva — ako pa le pride zopet moja žena vmes — ah, zakaj mora imeti ravno to napako, ki vse druge njene

prednosti zatemni. Kaj pomaga, ne mislimo dalje na to, predrugačiti se vender ne da. Kako rad bi bil pričakoval strijčevega prihoda, toda bolniki moji čakajo na me, zbogom torej, ljuba sobica, (vzdihnivši) kakšno te bom zopet našel! (Odide).

Tretji nastop.

Minka. Lujiza (z leve strani).

(Lujiza elegantno opletena s svetlobarveno težkosvileno obleko s šlepom, v jutranji z angleškim vezenjem bogato okrašeni jopi, katera sega čez obleko.)

Lujiza. Ne zagovarjaj se in drži vže enkrat jezik za zobmi. Ti si kriva tega, Ti, jedino Ti!

Minka. G'spa doktor'ca, res ljubeznjivo to — Vi vse premečete in vsako stvar založite, in jaz naj jo potem zopet najdem in pripravim.

Lujiza. Kajpada, čemu si pa tu?

Minka. No zastran mene — imejte Vi prav, jaz se danes ne maram nič več jeziti.

Lujiza. To mi je vender uganka, kam da je ključ prešel.

Minka. Najbolje bo, da grem po ključavničarja, da boste vsaj mogli obleči pošteno obleko.

Lujiza. Ta obleka je tudi čisto lepa, čemu torej toliko sitnostij — naposled je pa morda ključ v koši za papir, včeraj zvečer zmetala sem bila notri vsake vrste papirnatih koščkov. — (Gre h košu za papir, prevrne ga hitro, da se vsuje kup papirčkov po tleh; potem gracijozno prebira in prebrskava papirčke z ного.) Tu ga tudi ni.

Minka (kričé). Kako razvlako ste tu zopet napravili!

Lujiza. In zato tako vpiješ?

Minka (hoče se pripogniti, da bi pobrala papirčke). Vedno dvojno delo. —

Lujiza. Nikari vender zaradi take malenkosti toliko besedij. (Obrne se k cvetlični mizici).

Minka (sama zase). Tako je pa vselej. Le kaj bo iz tega, ako mi bo enkrat preveč in odidem proč? take krščenice, ki bi bila toliko obslužila, ne dobi nikdar več! lahko dolgo preži. (Odide na desno.)

Četrty nastop.

Lujiza (sama).

Lujiza (pripogne se h kletki). Ali mandí, Ti se niti ne ganeš? — — da, da, razvadila sem

Te — jaz moram prva začeti. (Na lahno k tičku nagnena zapoje nekoliko koloratur in gostolevk.) Še vedno nič? A, solnce Ti je nadležno, temu hočem takoj pomagati. (Pohiti k raztresenim papirčkom, pripogne se ter jih še bolj razbrska.) To ni za rabo — (vstane ter stopi k pisni mizi). A, to je bolje! (Nagloma iztrga iz zvezka, v kate-rega je Pavel pisal, velik kos papirja, steče zopet hitro k cvetlični mizi ter zakrije kletko s papirjem). Tako, sedaj pa moraš tudi peti!

Peti nastop.

Lujiza. Pavel (od leve strani).

Pavel. Tako, najpoprej so opravljeni obiski v sosestvu — — Lujiza, Ti tukaj? — Ti veš torej kaj in kako, če bi strijc prišel, predno se jaz vrnem — — toda, moj Bog, kakšna si pa?

Lujiza (prijazno). Kakšna pa naj bodem?

Pavel (smehljaje kažoč na svilnato krilo). Na eni strani sprehajaš se tu okrog, kakor kraljica iz Sabe — na drugej strani pa (kažoč na belo jopo) v jutranji jopi —

Lujiza. Prosim lepo — to je bela bluza.

Pavel. Ime nič ne izpremeni. Zakaj ne oblečeš čedne domače obleke?

Lujiza. Ključ do omare, v katerej visé lahko svilene obleke, se je izgubil.

Pavel. Potem obleci vsaj navadno sivo obleko, ki si jo imela včeraj.

Lujiza (nagloma). Manjka jej nekaj gumbov.

Pavel. Potem imaš še križasto volneno obleko, ki visí vže več dni na stojalu v predsobji.

Lujiza. Pri tistej so gube iztrgane.

Pavel (nejevoljen). To je pa vender preveč —

Lujiza. Ali ljubi mož, (boža mu brado) ne tako čmerno gledati — — tako, tako je prav, to je zopet stari, ljubi obrazek.

Pavel. S svojim ljubkanjem me vselej razorožiš. Ti si mična ljubka ženka, imel sem Te za čisto popolno ženo — in vender imaš napako, ki vse druge prednosti zatemni — ali se ne moreš privaditi reda?

Lujiza (smehljaje). Če Te človek sliši tako resno govoriti, skoraj bi res mislil, da se tiče kake stvari, ki je največje važnosti.

Pavel. Ravno danes mi je to posebno neprijetno. Moj dobri, stari strijc, ki Te je hrupopolni ženitovanjski dan videl le nekaj ur v veliki družbi, ima Te sedaj spoznati v domačem krogu; on je star uradnik in malomeščan in kot tak vaje na najnatančnejši red in preprostost — če Tebe najde torej v takej opravi!

Lujiza. Razviti hočem vso svojo ljubeznjivost, da mu bodem po všeči, sicer pa gledajo vsi malomeščanje pred vsem na dobro jelo in pilo, in za slasten predjužnik je vže poskrbljeno.

Pavel. Prav. (Poda ji roko). In sedaj zbogom, za zdaj mudil se bom še v sosestvu ter pridem čez pol ure še enkrat pogledat, če je strijc vže tukaj. (Obrne se na odhod).

Lujiza. Bodi brez skrbi, ne bode Te pogrešal.

Pavel (opazivši prevrnjeni koš za papir). A, kdo pa je zopet ta strašen nered napravil?

Lujiza. Jaz, iskala sem ključ —

Pavel. Zato treba res golobje potrpežljivosti, da človek enkrat pošteno ne zaropota.

Lujiza. Ali je to pač vredno besed — bodem vže zopet pospravila.

Pavel (pristopivši k pisni mizi, zelo razsrjen). In tu manjka več listov (moléc jej knjigo pred oči) ali si tudi to Ti pokončala? govori!

Lujiza. Ne vpíj vsaj tako! kaj pa je tako hudega na tem? potrebovala sem par listov.

Pavel (zelo razjarjen). Kar je preveč, je preveč; s trdom in težavo dogotovim važno delo, in Ti mi je zopet vničiš, ker — potrebuješ papirja. S tem večnim neredom spraviš me še

od hiše, kajti tu je konec vse prijetnosti domačega življenja.

Lujiza (z ramama skomizejaje in mirno). In tak hrup zaradi raztrganega zvezka, ki se da v par urah zopet popraviti.

Pavel. Tebi pač enkrat manjka razuma za to, torej pustim vso nado, da bi Te kdaj poboljšal! (Posluša.) Tu vstavil se je voz pred hišo — strije v tem trenutku! (Hiti k oknu na desno). Še tega manjka — (hiti k stranskim vratom na desni ter kliče skozi vrata). Minka! Minka!

Lujiza (v ospredji sama zase). Možje imajo vsi nekaj tiranskega na sebi — pametna žena tiho molči.

Šesti nastop.

Prejšnja. Minka (z desne).

Minka. Klicali ste?

Pavel. Strije je prišel, znosi mu njegove stvari gori.

Minka. Komaj sem s pospravljanjem notri pri kraji — takoj zopet po stopnicah gori in doli! — Vrag naj to prenese! (Odide skozi srednja vrata.)

Sedmi nastop.

Pavel. Lujiza.

Pavel. Mora tudi ravno sedaj priti — tu v sobi ta razvlaka. Ti v tej opravi in jaz tako razdražen, da niti besede ne morem govoriti mirno.

Lujiza. Dokazati Ti hočem, da mi delaš krivico, v očeh Tvojega strijca bodem brez pomankljivosti, in ravno njegova navzočnost mi bodi v zadostilo, da Ti dokažem, kako ugodno in prijetno se bode pri meni počutil! (Odide nekoliko zasmehljivo se poklonivši na desno).

Osmi nastop.

Pavel (sam).

To je pa čedalje lepše. Naposled mi bo dokazala, da ní ona kriva, nego jaz. — — Ženske imajo vender čudno logiko. — — Vže čujem strijca — sedaj pa mirno, da ne opazi moje razdraženosti! (Obrne se proti srednjemu uhodu).

Deveti nastop.

Pavel. Vrabelj (v starošegni popotni opravi). Minka.

Pavel (hiti Vrablju naproti in ga objame).
Dobro došel, preljubi moj strijče!

Vrabelj. Dober dan, dečko moj — no pokaži se vender — raca na vodi, vidi se, da Ti zakonski stan dobro tekne.

Pavel. Naposled dobodeš Ti tudi še veselje do njega.

Vrabelj (komično prestrašen). Ah ti ljuba nebesa, jaz — pri tej plašnosti, ki mi je prirojena — mene spreleti vselej (strese se) kurja polt, kadar stojim ženski nasproti.

Minka (zase). Lepo upanje! Tu ne bo mnogo darila!

Pavel (Minki). Znesi prtljago v sobo za ptujce ter pojdi potem k moji ženi — morda Ti ima kaj naročiti. (Minka odide s prtljago na levo, pride takoj prazna nazaj in odide na desno).

Deseti nastop.

Pavel. Vrabelj.

(Vrabelj odloži s Pavlovo pomočjo paletot, šavl, kapo itd. te stvari zložita na stol).

Vrabelj. Povej Ti, (opazi papirčke na tleh) pri Vas tu je pač še zelo zgodaj. —

Pavel (v stran) Vže se začinja. (Glasno) O, ne, prévrnil sem koš, ko sem hitel Tebi naproti; toda pred vsem vsedi se, (vsede se na zofa, potegne Vrablja poleg sebe ter ga potrka na ramo) Lujiza bode takoj prišla ter Ti pri malem predjužniku delala družbo, kajti jaz moram takoj oditi.

Vrabelj (boječe). Vender me ne boš hotel z ženo samega pustiti?

Pavel. Strijček, bolnikov vender ne morem pustiti čakati? celo popoludne pa sem potem Tvoj.

Vrabelj. Dragi Pavel, prvo dopoludne bi mi vender vsaj lahko družbo delal; Tvoja ljuba žena mi je še na pol ptuja — nenavajen v ženski družbi se kretati, kakor sem — niti bi ne vedel, kaj naj bi ž njo govoril.

Pavel. Misli samo, kakor da si doma. Moja žena je tako spretna in izurjena v družabnem kretanji, da umeje v družbi nadvladovati vsako situvacijo.

Vrabelj (čedalje bolj plašen). Tem neukretnejši bodem videti jaz; dragi moj, nikar se mi smijati — skoraj da me je strah Tvoje žene.

Pavel (smeje). Ali strije —

Vrabelj. Nikar me napak razumeti, saj vem, kako izvrstno popolno bitje da je —

Pavel (pobesi nehote glavo). Ah!

Vrabelj (nagne se hitro k njemu). Ali nisi nekaj rekel?

Pavel. Jaz? Ne! —

Vrabelj. Slišati je bilo kakor vzdihljaj!

Pavel. Bog obvaruj — zakaj bi vzdihoval?

Vrabelj. V Tvojih pismih sem vedno z veseljem čital, da si našel tako popolno ženo.

Pavel (glasno vzdihne). Ah!

Vrabelj (se zgane). To je bil pa prav popoln vzdihljaj.

Pavel (malosrčen). Čemu pred Teboj tajiti?

Vrabelj (zelo osupel). Tajiti!

Pavel. Raji Ti hočem vse povedati in Te pripraviti.

Vrabelj. Pripraviti?

Pavel. Ker bodeš tako pač kmalu zapazil.

Vrabelj (tresoč se). Kaj bodem zapazil?

Pavel. Sicer pa ni ravno tako hudo.

Vrabelj. Je li sploh kaj hudega tu?

Pavel. Nikar se prestrašiti.

Vrabelj (roke si lomeč). O! da bi vsaj ne bil nikdar sem prišel, povej mi vse, ubogi moj dečko — Ti si pač zelo nesrečen?

Pavel. To bi bilo pač preveč rečeno — toda — kako bi pač rekel — moja žena — je nekoliko — (zopet obstane).

Vrabelj (boječe odskoči). Kaj je nekoliko? (Od zunaj močno pozvoni).

Pavel (vstane). Nekdo zvoni na koridoru! (Minka z desne prišedši hitro odide pri srednjem vhodu).

Vrabelj. Hitro — povej mi — kaj je s Tvojo ženo? Moja zadrega je strašanska.

Pavel. Ne tako — jaz sem se malo jezil — ko bi ne bilo ravno poprej razpora ž njo, ne bil bi Ti niti povedal, ker skušamo vsi to zakriti.

Vrabelj. To je pa vedno strašneje!

Enajsti nastop.

Prejšnja. Minka (skozi srednji uhod).

Minka (prihiti). Gospod doktor! Naročilo, da bi prišli hitro h gospej tajnega svétnika Štravsca — da se mudí, naposled je tam kaka nesreča!

Pavel. Upajmo, da ni tako hudo, jaz hitim! (Hoče oditi).

Vrabelj (držeč ga za suktnjo). Ti me vender ne boš zapustil?

Pavel. Strijče, dolžnost kliče — tu morajo umolkniti vsi oziri — kmalu se vrnem.

Vrabelj (držeč ga še vedno, obupno). Ona je nekoliko! — razloži mi vender hitro, kaj da je prav za prav.

Pavel (se ga otrese). Povem Ti to popoludne. — Minka, reci gospej, da jo prosim, naj strijca toliko časa zabava, da se jaz zopet vrnem! (Hitro odide skozi srednji vhod.)

Dvanajsti nastop.

Vrabelj. Minka.

Vrabelj. Pavel! šel je — kaj mi je sedaj početi? — ha, kako srečna misel! Dekle mi bode vedelo stvar pojasniti. (Hití za Minko, ki hoče na desno oditi, ter jo pridrži.)

Minka (zelo iznenadena obstane). No-o?

Vrabelj (vede jo nazaj). Vi mi lahko skažete neko prijaznost.

Minka (se ga brani). Prijaznost skazati?! Prosim! le ne tako burno! (v stran.) To imenuje ta kurjepoltnež bojazen pred lepim spolom — mislila sem, da sem vže v službi vsestranski skušena krščénica, toda človek se vender še vsak dan kaj priučí!

Vrabelj (se jej zopet približa). Le eno odkritosrčno besedo, in lahko bi me osrečili.

Minka (zelo razjarjena). No no? najprej se delate, kakor da ne bi znali do pet šteti, in komaj ste sami, vže govorite o — osrečevanju! (Žuga mu poredno s prstom.) Aj! aj!

Vrabelj (čedalje bolj zmešan). Videti je, da napačno razumete.

Minka. Ah pustite me, gospa doktor'ca me čaka — pri njej vže zopet ni prav v redu.

Vrabelj (se prestraši in daleč odskoči). Ne v redu?

Minka. Da, marsikaj ne v redu, in ako jej ne pomagam, ne mogla bi morda niti k Vam! (v stran z ramama skomizgaje) je pač eden kakor drugi! (Hitro odide na desno.)

Trinajsti nastop.

Vrabelj (sam).

Doma imam tako prijetno, tako zložno življenje — tu pripravijo me Pavlove prošnje do tega, da ga obiščem, — po njegovih pismih sodeč, mislim, da plava v samej sreči in da je ves zadovoljen, imejoč popolno ženo, sedaj pa je vse drugače — takoj po prihodu pusti me samega z

gospo, ki mi je ravno toliko kot neznana in ki je vrhu tega še — nekoliko! — — ah, mrzel pot me spreletava, (zgane se) vrata se odpirajo — ona pride! —

Štirinajsti nastop.

Vrabelj. Minka (z desne).

Vrabelj (se pomirjen oddahne). Ne, hvala Bogu, saj je le dekle.

Minka (plane k predalnemu postavcu, potegne vun predal ter razmetava po predalu, mej tem govori z Vrabljem). Gospa doktor'ca lepo prosi oprostjenja — (meče ogrinjalko in perilo semtertja) no tu naj pa človek kaj dobi! — — toda bo takoj imela prijetno priliko — samo še ní — —

Vrabelj. Kaj še ni?

Minka. Ah, to se ne da prav povedati! — ha, tukaj je! (Privleče temno ogrinjalko vun, povije jo, da bi jo skrila pred Vrabljem ter hoče zopet hitro oditi na desno.)

Vrabelj (plane za njo, pridrži jo ter skuša pogledati, kaj da Minka nese). Ne, jaz Vas ne morem pustiti, dokler mi — —

Minka (sune ga od sebe, držeč ogrinjalko vedno na drugo stran). No, tega mi je še manj-

kalo! — — tu v hiši daje mi vže gospa doktor'ca dovolj opraviti — in (oziraje se na Vrablja s komičnim ponosom) sedaj še takov vsiljiv sivec. — E Bog me varuj! (hitro odide na desno.)

Petnajsti nastop.

Vrabelj (sam).

Vrabelj (briše si pot s čela). Meni je obupati! (Vsede se ves utrujen na stol.) Ko bi se pred Pavlom ne sramoval, kar bi jo popihal — to mora biti strašna skrivnost, ki se tiče njegove žene, kajti tudi iz dekletovega govorjenja dá se najhujše posneti! (ponavljajoč) ni prav v redu — in: — je nekoliko! (Skoči kvišku, prešinjen od neke misli.) Bog v nebesih, menda vendar ni? (Potrka se na čelo.) To vse oprosti! jaz ne ostanem tukaj! prtljago lahko za menoj pošlje, proč, proč iz te hiše! (Obrne se proti sredi; v tem trenutju ugleda naglo ustopivšo Lujizo ter odskoči od straha na lahno vskliknivši k pisnej mizi nazaj.) Prepozno, je vže tukaj! —

Šestnajsti nastop.

Vrabelj. Lujiza.

(Lujiza ogrnila si je čez prejšnjo opravo ogrinjalko, katero je bila prej Minka iz predalnega postavca poiskala, z eno roko drži ogrinjalko skupaj, da si zakrije belo jopo, ter igra naslednji prizor z največjo ljubeznjivostjo in brez najmanjše zadrege, v največjem nasprotju ž njo pa kaže Vrabelj svojo zadrego in tesnosrčnost ter zre nezaupno v Lujizo; včasih ga Lujizina prijaznost navidezno potolaži, da se jej nekoliko približa, a takoj ga kak gibljaj Lujizin zopet prestraši, da se s tem večjo nezaupnostjo umakne nekaj korakov od nje).

Lujiza. Presrčno mi pozdravljeni, gospod!
(Ponudi mu roko.)

Vrabelj (podaje jej z daljave konec prstov).
Ah, Vi ste predobrotljivi — (v stran) vunanje je res prav lična videti — in vender —

Lujiza. Ker je bil moj mož hitro odpoklican — tedaj mi je dolžnost, da Vam napravim tukajšnje bivanje prijetno, mislite si torej, da ste doma.

Vrabelj (popravlja joč si ovratnik, v stran).
Saj vže niti ne vem, kje da sem.

Lujiza. Ali, zakaj pa stojite? prosim, vsedite se — saj pač smem reči — strijče? — kajneda? prav potruditi se hočem, da Vam bodem po vseči, upam se Vam kmalu priljubiti. —

Vrabelj. O, ne dvomim o tem! (v stran.)
Kako ljubeznjivo zna govoriti in kako ljubko
zveni njen glas — — in vender —

Lujiza. Ali, Vi stojite še vedno — potrpite,
takoj Vam bode prijetneje; predjužnik je vže
pripravljen, bifsteki so vže pečeni, zraven ste-
klenico razvnamajočega burgundca — a, videli
boste, da sem dobra gospodinja.

Vrabelj (nekoliko umirjen, v stran). To glasi
se resno in vzbuja zaupanje; so pač pretiravali
njeno stanje — (glasno) Ljuba gospa netjakinja
— moj poklon Vam —

Lujiza. Vsprejem ga rada, samo prosim
Vas, da se vsedete na mojo stran! (Hoče podati
Vrablju roko, a pozabi pri tem na svojo opravo,
ogrinjalka se malo odgane, ona jo naglo zganivši
z rokama zopet strne ter potegne navskriž.)

Vrabelj (se tega naglega genotja, ki si ga ne ve
razlagati, zelo prestraši, nehoté se isto tako zgane
ter odskoči par korakov nazaj, tako da stoji sredi
razstlanih papirčkov, v stran). Kake čudne gib-
ljaje ti dela?

Lujiza (zase). Stari gospod je videti prav
čuden, toda ne zmenimo se za to! (Glasno.) Ste
li imeli prijetno pot, ljubi gospod strijče?

Vrabelj. O da, da, jaz mislim da — (v stran)
vže zopet se približuje. (Lujiza se Vrablju pri-

jazno približuje; on neprestano oko vanjo upiraje se jej umika, zabrede v nastlani papir, izpodleti mu, spotakne se ob prevrneni papirni koš ter prileti ob pisno mizo, hoteč se zanjo oprijeti, prevrne z roko tintnik. Lujiza vsklikne ter mu hoče pomagati.)

Vrabelj (se hitro zopet vzravna). Za Boga, kaj tako kričite?

Lujiza. Ali ozrite se vender nazaj — prevrnili ste tintnik —

Vrabelj (prestrašen). Ah usmiljena nebesa!

Lujiza. O, to bomo hitro odpravili — Minka naj hitro prinese malo peska.

Vrabelj (v zadregi ves zmešan). Ne trudite se — bodem sam škodo poravnal. (Hitro potegne svoj robec iz žepa ter briše ž njim in drgne po pisni mizi.)

Lujiza. Ah — kaj pa delate — sedaj bode še slabeje — — (stopivši v ospredje, zase). Sama ne vem, kaj bi o njem mislila — premalomestno vedenje ima pač — ko bi le vže Minka predjužnik prinesla — to bode najboljša pomoč — pri jedi in pijači se bode menda naposled umiril! (Stopi k stranskim vratom na desno ter zakliče vun.) Minka! Minka!

Vrabelj (robec trdno skupaj zviije ter ga vtakne zopet v žep; zase). Da se mi mora še to

zgoditi — to je pa tudi preveč, da me gre Pavel povabit, ako ima tako ženo — — grozno!

Sedemnajsti nastop.

Prejšnja. Minka (z desne).

(Minka nese na velikem nosilniku cel predjužnik, krožnike, steklenico, čaše, skledo z mesom, namizni prt itd. Lujiza vzame prt ter ga pogrne po mizi pred zofo. Minka postavi nosilnik na mizo ter priredi predjužnik).

Minka (Lujizi poluglasno). Obrisač nimam, v postavcu za perilo jih ni.

Lujiza (zase). Kam sem pa obrisače položila? — ah da — vže vem! — (Hitro stopi k predalnemu postavcu, potegne predal, premetava po njem, privleče iz njega vsakovrstnih stvari, ki jih zloži deloma po postavcu deloma po stolih, da nikjer ne ostane praznega prostora; naposled izvleče na dan povezek obrisač.)

Vrabelj (jo nezaupno od strani opazuje). Kaj li imata ti dve mej seboj? — in zakaj hiti gospa netjakinja zopet k perilnej mizi — kaka nenaravna živahnost! (Hitro pristopi k Minki, ki na mizo napravlja.) Govorite, ljubo dete, ali bi si res mogel upati —?

Minka. Ali vže zopet začenjate? Pri meni si ni nič upati! razumete li me! nisem li Vam poprej že dovolj jasno povedala — in vrhu tega (mu namežika) še vpričo gospe doktor'ce! nje se varujte!

Vrabelj (zopet prestrašen odskoči). Varujem naj se? vže sem bolj mrtev, nego živ!

Lujiza (se vrne ter položi obrisače na mizo, prijazno Vrablju). Ako bi Vam bilo torej ugodno! (Minki.) Pojdi v sosedno sobo ter čakaj, da pozvonim!

Vrabelj (hitro). Ne, ne --

Lujiza (obrne se proti njemu). Kako?

Minka. No no?

Vrabelj (ves zmešan). Ne smeli bi dekleta vender — — ali ne bi mogla — — jaz menim — — bolje bi bilo, če tu ostane.

Lujiza. Ali zakaj pa?

Minka (do konca tega prizora vedno po tihem Lujizi). Ne vprašujte ga, gospa doktor'ca, dalje! To ni za Vas! toda jaz nisem vzrok tega, gotovo ne!

Lujiza. Kako nerazumljivo vedenje!

Minka. Ne zaupajte mu.

Lujiza. Ali kaj pa je?

Minka. On ni takov, kakor je videti — imam skušnjo o tem in sem še vsa srdita.

Lujiza (postaje nemirna). On ni takov, kakor je videti? — — Ti mi delaš strah?

Minka. Ne ravno! Toda predjužnik bode mrzel; jaz ostanem v sosedni sobi ter hočem paziti, takoj ko pokličete, bodem tukaj! (Odide na desno.)

Osemnajsti nastop.

Lujiza. Vrabelj.

Lujiza (zase). Kaj li je pač *Minka* opazila?

Vrabelj (zase). Ona je nekoliko! — — no to bode prijeten predjužnik!

Lujiza (zase). Saj sem dovolj spretna, da ga bodem nadzorovala, da niti ne opazi — k mizi torej! (Glasno, prav prijazno.) Smem li prositi, da se vsedite?

Vrabelj. Zdi se mi kakor obešenčev zadnji obed! — (Približa se mizi. *Lujiza* namigne mu povablivo, pri tem odgrne se jej zopet ogrinjalka, ona jo hitro in hlastno strne; *Vrabelj* prestrašen zopet odskoči par korakov.)

Lujiza (zase). Živahnosti pa ima mož toliko, kot bi mu jo pri tej starosti človek komaj pri-sojal. (Vsede se na zofo.) Poleg mene je ravno še prostora za Vas!

Vrabelj. Hvala, hvala — ljubše mi je tu na stolu. (Vsede se na skrajni rob jednega stola pri mizi.)

Lujiza. Ali, tam sedite tako oddaljeni — tako nepriročno.

Vrabelj. Ne hotel bi Vam biti nadležen —

Lujiza. A, brez ovínkov — — (odmaši steklenico ter natoči dve čaši, potem dvigne čašo, da trčita.) Torej najpoprej dobrodošlico!

Vrabelj (trči ž njo). Hvala, hvala!

Lujiza. In ker sediva sedaj tako po domače skupaj, povedati Vam moram, da imam z Vami še prav posebne namene.

Vrabelj (odpre na široko oči). Namene! z menoj? —

Lujiza. Vi me boste namreč mojemu možu nasproti zagovarjali, on me ima namreč za — kako bi pač rekla — za — za nekoliko razmišljeno, toda jaz temu ugovarjam!

Vrabelj (zase). Je že tako! taki bolniki hote vedno za pametne veljati!

Lujiza. Toda sedaj je zmaga moja — ko imam Vas.

Vrabelj. Mene? Nebeški Bog!

Lujiza. Toda smem li Vam ponuditi bifsteke — glejte, kako vabljivo se kadi od njih bili so še ravnokar na ognju! (Ponudi mu skledo,

on si vzame bifstek, ona tudi.) In tukaj „sauce“!
(poda mu posodo z sauce-om, on si vzame sauce-a
ter postavi posodo pred se na mizo.)

Lujiza (ploskne ga hipoma po roki). Tiho!

Vrabelj. Saj nisem rekel ničesa.

Lujiza (nagne se proti cvetlični mizici). Čuj!

Vrabelj. Kaj pa je čuti?

Lujiza. Pip! pip!

Vrabelj. Pip? pip?

Lujiza. Naposled se je vender oglasil! tako
je prav, le skrbi za godbo med jedjo — (na
stran nagnena zagostoli mu nekoliko koloratur
in gostolevk.)

Vrabelj Poje — najbolj gotovo znamenje
— vže najvišja stopinja!

Lujiza (Vrablju). To je res moja slabost —
imam namreč ptička.

Vrabelj (v stran). Zdi se mi, da je vže bolj
ptič.

Lujiza (izpremeni glas ter se nagne proti
njemu). Toda — saj nič ne jeste — poslužite
se vender!

Vrabelj (zase). Velja le na vse reči „da“.
(Glasno.) Saj delam prav pošteno! (Hitro raz-
rezuje bifstek ter hoče ravno nesti košček v usta,
v tem trenutju iztegne *Lujiza* roko proti njemu.)

Lujiza. Smem li prositi za „sauce“?

Vrabelj (košček mesa na vilicah držeč pred ustmi ne ve, kaj bi, — zase). Kaj početi? ali nesem prej v usta (tresoč se) ali jej podam „sauce“ —? he! rajši prej jem! (hitro vgrizne) ha! — (strese se in giblje z ustnicami) kako vroče!

Lujiza (razrezuje svoj bifstek, opazuje ga strahoma od strani). Videti je, da mu res nekaj manjka, Minka pravi prav, zdi se mi celó čuden.

Vrabelj. Samega strahu stoji mi pot po čelu! (Potegne iz žepa svoj robec ter si briše ž njim obraz, a z robcem, s katerim je bil poprej tinto pobrisal, počrni se po obrazu čisto — potem zmaje z glavo, prime posodo z „sauce“-om ter se obrne proti Lujizi. Robec seveda je počrnjen le z žganim ogljem ali s sajami.) —

Lujiza, ovrši se v Vrabljev obraz, z glasnim kríkom poskoči kvišku, a obdrži svoj nož v rokah.)

Vrabelj. Nož ima v roki! (Prestrašen skoči v ospredje na levo.)

Devetnajsti nastop.

Prejšnja. Minka (z desne).

Minka (butne skozi vrata). Kaj je g'spa doktor'ca — saj sem Vam poprej pravila!

Vrabelj. Hvala Bogu — dekle, to bo vedelo, kako gospo krotiti. (Hiti k Minki). Ali ne veste nobenega pripomočka?

Minka (pogleda Vrablju v obraz, tudi strašno krikne ter zbeži pred njim).

Vrabelj (odskoči). Nikjer ni mogoče sporazumeti se! — rešiti se hočem, kakor morem. (Obrne se proti ozadju, v tem trenutju odpre Pavel vrata v ozadju.)

Dvajseti nastop.

Prejšnji. Pavel (skozi srednji vhod).

Vrabelj (ugledavši Pavla). Pavel! — Hvala Bogu — rešen sem! (Plane k Pavlu, ta se ravno tako prestraši, kakor drugi ter ga sune v stran.)

Pavel (ves prestrašen). Strijc, kakšen si pa!

Vrabelj (opotekaje se). Tudi Ti me suješ proč? ali je tu cela hiša znorela ali jaz samo? (Preutrujen se zgrudi na stol). Ne morem več!

Lujiza (pribeži k Pavlu). Dobri mož, reši nas Tvojega strijca!

Minka (skrivaje se za Lujizo in za Pavla). To je prenevaren človek.

Pavel (stopi v ospredje). Toda strijc, Ti si pa črn, kakor zamorec!

Vrabelj (skoči kvišku). Jaz — črn?!

Pavel. Pa le kako si takov postal?

Vrabelj (oprime se Pavla). Pred vsem reši me Tvoje žene.

Pavel. Kako?

Lujiza (razdražena). Gospod!

Minka. Zdaj jo pa hoče še zasukati — sedaj hoče on nas rešen biti! E Bog nas varuj! Ta pa res ni slaba!

Pavel. Ali, kaj Ti je pa moja žena storila?

Vrabelj. Doslej na srečo še nič! bil sem zelo pazen, ker si me vže prej opozoril in opomnil, naj se varujem.

Minka. Opozoril, naj se varuje?!

Lujiza. Mene?

Vrabelj (tožno). No, da — saj si mi vender dejal, da je nekoliko!

Minka (zelo začudena). Je nekoliko?

Lujiza (razžaljena). Ostudno!

Pavel. Ali strijc, kako napačno si me razumel — bil sem nekoliko razdražen, ko si prišel, in tedaj hotel sem tako v razgovoru reči, ko si jo imenoval popolno ženo, da ima vender eno napako.

Lujiza. To je čedalje huje!

Minka. Če le dva moška skupaj prideta — takoj je zarota proti nam skovana!

Pavel. In ali ne pravim malo prav, ljuba žena, ozri se okrog sebe, kako je zopet tu po sobi? ali ne pravim prav, če sem strijcu omenil, da si nekoliko — — neredna?

Lujiza (malodušno). Pavel!

Vrabelj (potolažen). Samo neredna? Hvala Bogu, jaz imel sem ubogo mlado gospo (z roko na glavo kažoč) tule za — nekoliko slabo! ali mi morete odpustiti?

Lujiza (poda Vrablju smehljaje roko). To se bode pač poravnalo — moja sodba o Vas bila je skoraj ista.

Minka (zase). In moja sodba sploh še ni razjašnjena.

Pavel. Ko bi le bil slutil, da vtegne nastati taka zmešnjava.

Lujiza (seže mu hitro v besedo). Gotovo ne bo nastala nikdar več! prestala sem toliko strahu in se čutim tako osramočeno, da hočem poslej skrbeti za najlepši red; (poda Pavlu eno roko) tu imaš mojo roko na to, (drugo roko poda Vrablju) podajte mi tudi Vi svojo v znamenje, da mi odpustite, ne silite me, da bi postala ru-deča —

Vrabelj (potegne robec iz žepa). Ker sem bil jaz postal črn? — ne, ne, vse bodi pozabljeno.

Lujiza. Samo nauk ne, ki mi ostani za vedno; ta je: red je polovica življenja!

(Zagrinjalo pade.)

Konec.

